

в просуванні перехідного процесу та сприяння інноваційному розвитку в регіоні.

Не менш важливим є ЧБТР, що був створений з метою забезпечення економічного розвитку країн-членів ОЧЕС, шляхом збільшення обсягів внутрішньорегіональної торгівлі, підтримки ініціатив приватного бізнесу (насамперед малого й середнього), виконання окремих проектів і взаємних інтересів у Чорноморському регіоні, а також для уникнення труднощів в реалізації інвестиційної та інноваційної діяльності, для сприяння підписанню кредитних і фінансових угод на урядовому і неурядовому рівнях.

На території СЄ за період 1999-2010 рр. Банком було затверджено 125 проектів на загальну суму 1320 млн. дол. США., що значно менше ніж фінансування з боку ЄБРР.

Галузева структура портфелю кредитів ЧБТР у країнах СЄ за весь період діяльності характеризується превалюванням операцій у фінансовому секторі економіки – 67% та у виробничому секторі – 11%.

За період функціонування ЧБТР у країнах Східної Європи у 1999-2010 рр. більшість проектів було реалізовано в сфері фінансування малого та середнього бізнесу.

Серед головних пріоритетів діяльності ЧБТР у країнах СЄ є розвиток приватного підприємницького сектору шляхом надання кредитних ліній; інвестиції малим і середнім підприємствам; зосередження внутрішніх та зовнішніх ресурсів в регіоні, залучення державних та комерційних коштів для фінансування проектів, зокрема в таких сферах, як транспорт, телекомунікації, енергетика, сільське господарство, промисловість, інновації.

При цьому, Україна займає пріоритетне місце серед країн в операціях ЧБТР. Обсяг зобов'язань ЧБТР в рамках проектів в Україні складає 26% від загального обсягу зобов'язань Банку, в той час, як відповідний показник для всіх інших країн-членів Банку становить лише 7%.

Позитивна динаміка діяльності Банку в Україні дозволяє оцінити його як важливу міжнародну фінансову організацію в регіоні Чорноморського басейну.

Таким чином, міжнародні організації відіграють важливу роль у міжнародному співробітництві та сприянні інноваційному розвитку в країнах їхніх операцій, вони установлюють норми і правила за якими приймаються угоди і відбуваються різноманітні види міжнародних операцій.

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ, ЯК ЧИНИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*Геращенко С. О., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ
Сердінова А. С., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ*

Аналіз сучасних інвестиційних процесів в Україні свідчить про відсутність серйозних здобутків у забезпеченні інвестиційної привабливості економіки та забезпеченні національної конкурентоспроможності.

Всесвітній економічний форум визначає національну конкурентоспроможність як здатність країни і її інститутів забезпечувати стабільні темпи економічного зростання, які були б стійкими в середньостроковій перспективі.

Слід відзначити, що формування конкурентоспроможної економіки України потребує мобілізації всіх можливих джерел ресурсів, найбільш повного використання, перш за все, національних джерел ресурсів наряду з зовнішніми джерелами. На нашу думку даний симбіоз джерел фінансування економіки здатний підвищити темпи економічного зростання. Прямі іноземні інвестиції займають важливе місце, оскільки здатні забезпечити масштаби і темпи структурної перебудови економіки через розвиток ринкових відносин, а в подальшому і більш органічну інтеграцію національних ринків в міжнародні.

За період з 1995-2011 рр. сукупний обсяг прямих іноземних інвестицій склав близько 45 млрд. дол. США. Разом з тим не залишаються поза увагою особливості іноземного інвестування пов'язані з походженням значної частки капіталів з офшорних зон. Найбільшими інвесторами є Кіпр, Німеччина, Нідерланди, Австрія, Великобританія, Віргінські острови, Сполучені Штати Америки, Російська Федерація, Польща. При цьому доля Кіпру, як офшорної зони, складає понад 30% загального обсягу інвестування в Україну (досить часто такі інвестиції є завуальованим реекспортом капіталу до України). А що стосується прямих інвестицій з України, то в офшорну зону Кіпру їх спрямовується 94%. Аналіз показує, що особливо високий рівень відтоку капіталу за межі України відбувся у 2008р і дана тенденція зберігається і дотепер.

Одним з негативних факторів інвестиційного клімату, і відповідно низького обсягу прямих іноземних інвестицій, є недостатній захист інвесторів (відповідно до рейтингу Всесвітнього банку « Doing business 2011» Україна посіла серед 183 країн такі місця за складовими індексами: за можливістю створення підприємства – 152; за реєстрацією власності – 166; за захистом інвесторів - 111; за легкістю отримання дозволу на будівництво - 112; за питаннями банкрутства – 156; за податковим тягарем – 181 місце). В рейтингу країн по ступеню сприяння умовам для ведення бізнесу на 2011р. Україна посідала 149 місце, а на 2012 р. її рейтинг понизився вже до 152 місця.

Іншими стримуючими факторами є недосконалість інвестиційного законодавства, невідповідність організаційних управлінських форм світовим, ненадійне забезпечення прав власності і нестабільність правової сфери в цілому, нестабільна політична ситуація, відсутність адекватних законодавчих гарантій, слабкість політичних інституцій, примхливе ведення політики, складну бюрократію та нечіткі норми, що регулюють бізнес, конфіскаційний характер оподаткування, високий рівень тінізації економіки (по оцінкам експертів складає біля 40% від офіційного ВВП і зріс порівняно з 2008 р. на 8%), відсутність прозорості державної політики. Значна кількість зарубіжних експертів стверджує, що рівень розчарування в політиці влади найвищий за останні роки. На їх думку показники інвестиційної привабливості України гірші, ніж в кінці 2008 і початку 2009р, коли загальна макроекономічна

ситуація і в Україні, і в світі була значно гіршою, ніж на сьогоднішній день. Вони відмічають також, що у інвесторів вичерпався кредит довіри до реформ

ІННОВАЦІЙНЕ ОНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: СИСТЕМНИЙ ПІДХІД

*Пилипенко Ю.І., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ
Пилипенко Г.М., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ
Андрейчикова А.М., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ*

Інноваційний розвиток національної економіки є запорукою її поступу до постіндустріального суспільства і досягнення високих і стабільних темпів економічного зростання. Однак, незважаючи на загальне зростання інвестиційних вкладень в економіку України, питома вага інновацій складала тільки 14-16% від загального обсягу інвестицій, у той час, коли у розвинутих країнах світу інноваційне інвестування стійко трималося на рівні 50-60%. Це свідчить про відсутність у національній економіці дієвих механізмів ініціювання інноваційного розвитку. Якщо раніше ми розраховували на інноваційний прорив, ініційований державою за рахунок цілеспрямованого впливу на технологічну складову інструментами структурної та промислової політики, то сьогодні залишається все менше надії на ефективний результат подібних заходів. Потрібен комплексний підхід і розуміння того, що вирішення економічних проблем неможливе виключно економічними методами.

Втілення нових технологій завжди є складним процесом, який супроводжується високими витратами і характеризується невизначеністю результатів. У таких умовах нововведення впроваджуються тільки завдяки досить сильному тиску зовнішніх обставин: довготривалих і глибоких рецесійних спадів середньострокового циклу, змін у конкурентному середовищі, вичерпання традиційних джерел отримання надприбутків тощо. Унаслідок цього зацікавленість господарюючих суб'єктів здійснювати інновації значною мірою залежить від чинників, які формують інституціональне середовище підприємницької діяльності. Мотив максимізації прибутку залишається вирішальним при будь-якому впровадженні нової техніки. Однак, зводити іноваційність тільки до ринкових форм не вважається коректним. Напрацювання у області соціології, антропології і соціальної психології переконливо доводять, що економічна діяльність індивідів не є діяльністю, націленою виключно на отримання власної вигоди. Більш того, вона є тільки одним із багатьох існуючих варіантів вибору індивідуальних дій і може мати місце тільки за наявності певних умов, а саме: повноти інформації, рівноправності, свободи вибору тощо. Паралельно з даними процесами необхідна активна ідеологічна підтримка структурних перетворень. Застосовуючи фактори соціально-економічного і психологічного характеру, держава повинна формувати соціокультурне середовище здійснення інновацій.